

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Gratia Dei curantur scrupulosi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

505 *Scrupulos. medic.*

est: scilicet ut quilibet se reputet & habeat ut vnus Ecclesie catholice, & ad vnum ipsius caput in celo Christum, & dubios vicarios Christi habeat ut dubios, nulli v̄ certo & indubitato pontifici inhæreat, quoniam errandi periculo non se tenetur exponere: nec dubia tenetur habere pro certis: imò temerè agere inhærendo dubio pontifici tanquam certo. Deinde consulat peritos viros simul ac bonos: à quibus si certum consilium tutè se habendi habere poterit, sequatur illud: si verò in ambiguo consilium manet, eligat tutiorem partem. Et hoc ideo summarie pertransio: quia longo opus est tractatu de modo se habendi quò ad obedientiam tempore schismatis propter multitudinem dubiorum ex vario facto causante schisma emergentium: quem si Deus concesserit, intendimus seorsum condere.

Aduerte tamen perspicaciter quod schismatis peccatum tendit contra vnitatem siue Ecclesie siue capitis formaliter, & non contra vnitatem cum ista vel illa persona determinatè. Et propterea si rationabiliter dubitatur has personas esse partes seu membra Ecclesie, & similiter si rationabiliter dubitatur hanc personam esse caput Ecclesie, & propterea non habetur hic pro papa certo, aut non habetur totaliter pro Papa ratione ad hoc ducente, non incurritur crimen schismatis, etiam si error interueniret: quia non interuenit schisma formaliter. Et ratio probabilis excusat ut schisma materialiter non redeat in naturam sue forme, hoc est in formale schisma in casu quo sic erraretur.

Gratia Dei curantur scrupulosi.

Scrupulorum medicina diuina, est gratia Dei nō solum inuis habitans, sed exteriori assistentia custodiens: quæ propriis & alienis orationibus, ieiuniis &

Scrupulos. medic. 306

& eleemosynis continuè quærenda est humiliter, deuotè & cum fiducia diuinæ largitatis ex ipsius misericordia inmensa. Humana autem medicina est confidere, & acquiescere, rursus vitare principia scrupulorum, hoc est vitare cogitationem de illis in quibus est scrupulosus: quoniam in hoc videtur consistere naturalis causa scrupulorum, scilicet quòd mota vna phantasia oportet multos consequi ita quòd non est in potestate sua compescere sequentes commotiones: sicut in lateribus ordinatè hærentibus est videre quòd moto vno cæteri sequuntur cadendo vnus post alium. Ipsa siquidem attento ad scrupulum vitandum, scrupulum parit: quia mouet phantasiam impediens liberè incipere vel prosequi.

Medicina autem particularis contra præteritorum peccatorum reconfessionem, est habere credulitatem propriam quòd de illo peccato confessus sit pro certitudine, ita quòd non amplius cõfiteatur. Et in hoc acquiescant consilio meo omnes scrupulosi timorem Dei habentes, qui confessionem suam diligenter perfecerunt. Nec hoc dico voluntariè, sed rationabiliter: quia quæ apud istos est credulitas, apud ipsos si et si non essent impediti, haberetur pro certitudine. In cuius signum multi horum fatentur se pluries de eisdem oportere confiteri: quia pluries post confessionem occurrunt vt dubia: timor enim facit eos dubios: sed consilium hoc rationabile reddat eos quietos vt certos.

Medicina rursus vniuersalis scrupulosos sanans aut quasi sanans est quotidiana examinatio cum diligentia & contritione propriæ conscientiæ, notando commissæ & suas inclinationes seu passiones cum frequenti confessione.

Est & magna ac utilis medicina sollicitudo cū factis ad cauendum ea quæ sunt manifestè peccata: quibus
enun

enim parum curat committere venialia (ita quod quum scit aliquid non esse morte, paruit facit incurere) sollicitus non est ad curam animæ suæ vt fructum reddat in tempore suo. Et propterea mirum non est si Angelica deest custodia ad præseruandum illum qui sibiipsum deesse paruipendit.

Scurra infames dicuntur, & per consequens vitiosi.

Scurrilitas (qua homo ad risum prouocat inuere-
Scundè nō habita ratione dignitatis, locorum, temp-
porum &c.) peccatum est: vtpote honestæ vrbانيتati
opposita. Sunt autem huic negotio dediti quasi infames:
& vocantur scurræ, ex scurrilitate viuentes. Qui
verò opus hoc rarò exercent, licet peccet, ab infamiae
tamen nota excusantur. Et quia scurrilitas non est
mortalis ex suo genere, considerabis si admixtum ha-
bet aliquid contra dilectionem Dei aut proximi, ad
hoc vt discernas si in aliquo casu est mortalis. nam
ex sola tali admixtione potest effici mortalis.

*Seditiosi vnitatem bonam dissoluentes
peccato mortali se obligant.*

Seditio (qua vnitas multitudinis dissoluitur discor-
danribus contra se inuicem partibus illius multitu-
dinis) peccatum est mortale: vtpote contra pacem
multitudinis vnitatis. Vnde seditiosi sunt non solum
auctores discordiæ, sed etiam sequaces scindentes ci-
uitatem, regnum exercitum, aut etiam domum. Et
si vtraque pars hoc malo gaudet (quia neutra ad
commune bonum, sed proprium tendit) vtrique sedi-
tiosi sunt. Si verò vna ex parte conatus est ad com-
mune bonum, & ideo resistunt seditiosis, non in-
uoluuntur seditionis vitio, sed tumentur laudabili-
ter commune bonum pugnando contra seditiosos.

Sicut